

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Poznaniu

LPO.410.9.5.2025

Pani
Małgorzata Lorek
Dyrektor
Zespołu Szkół Geodezyjno-
Drogowych im. Rudolfa
Modrzejewskiego w Poznaniu
ul. Szamotulska 33
60-365 Poznań

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/25/020 Realizacja prawa do nauki dla dzieci ukraińskich w polskich szkołach

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	XVIII Liceum Ogólnokształcące ¹ w Zespole Szkół Geodezyjno-Drogowych im. Rudolfa Modrzejewskiego w Poznaniu ² , ul. Szamotulska 33, 60-365 Poznań. W skład Zespołu oprócz Liceum Ogólnokształcącego wchodziły: Technikum Geodezyjno-Drogowe i Branżowa Szkoła I stopnia.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Małgorzata Lorek, Dyrektor Zespołu Szkół Geodezyjno-Drogowych im. Rudolfa Modrzejewskiego w Poznaniu, od 1 września 2017 r. ³
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Warunki organizacyjne do realizacji prawa do nauki przez uczniów – uchodźców z Ukrainy. 2. Kontrolowanie spełniania przez uczniów – uchodźców z Ukrainy spełniania obowiązku nauki.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2022 r. do zakończenia czynności kontrolnych, tj. do 18 czerwca 2025 r. ⁴ .
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ⁵ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli, Delegatura w Poznaniu.
Kontroler	Marek Rozwalka, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LPO/53/2025 z 1 kwietnia 2025 r.

(akta kontroli str. 1-4)

OCENA OGÓLNA

¹ Dalej: Liceum albo Szkoła.

² Dalej także: Zespół Szkół.

³ Dalej: Dyrektor. Powierzenie stanowiska na czas do 31 sierpnia 2027 r.

⁴ Dalej także: kontrolowany albo badany okres.

⁵ j.t. Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK

OCENA OGÓLNA

II. Ocena ogólna⁶ kontrolowanej działalności

W Liceum, uczniom – dzieciom uchodźców z Ukrainy⁷ zapewniono organizacyjne warunki do realizacji prawa do nauki.

Dyrektor wywiązała się z obowiązku opracowania i przekazania organowi prowadzącemu⁸ arkuszy organizacji szkoły na każde z lat szkolnych objętych kontrolą. Nie dopełniła jednak obowiązku przekazania arkuszy celem wydania opinii przez zakładową organizację związkową (arkusze za lata szkolne 2021/2022 i 2024/2025) lub przekazała je organizacji związkowej z opóźnieniem (arkusz za lata szkolne 2022/2023)⁹. Z kolei zaopiniowany arkusz na rok szkolny 2023/2024 przekazano organowi prowadzącemu z siedmiodniowym opóźnieniem w stosunku do terminu ustalonego przez Ministra Edukacji i Nauki¹⁰.

Przyjęcia uczniów uchodźców z Ukrainy do ogólnodostępnych oddziałów przebiegały zgodnie z zasadami ustalonymi przez Ministra Edukacji Narodowej¹¹. Niezgodne z obowiązującymi w tym zakresie przepisami¹² było natomiast niepowołanie przez Dyrektora zespołu kwalifikującego uczniów uchodźców z Ukrainy do nauki w oddziałach przygotowawczych. Nie zapewniono też dokumentowania przebiegu i ustaleń rozmów kwalifikacyjnych¹³, w sytuacji, gdy wyniki tych rozmów były istotne dla zakwalifikowania ucznia do odpowiedniego oddziału, klasy, na odpowiedni semestr lub rok kształcenia, co było działaniem nierzetelnym.

Uczniom uchodźcom z Ukrainy zapewniono możliwość skorzystania ze wsparcia psychologiczno-pedagogicznego oraz pomoc ze strony nauczycieli władających ich językiem. Stworzono im też możliwość dodatkowej nauki języka polskiego, choć bezpłatne zajęcia w tym zakresie w roku szkolnym 2022/2023 odbywały się w wymiarze mniejszym o cztery godziny lekcyjne tygodniowo od ustalonego przez Ministra Edukacji i Nauki¹⁴.

⁶ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁷ Uczniowie, którzy spełniają warunki określone w art. 2 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (tj. Dz. U. z 2025 r. poz. 337) lub przebywający na terytorium Polski na podstawie innych ustaw i przybyli do Polski po 24 lutego 2022 r. w związku z działaniami wojennymi na terenie Ukrainy, dalej: uczniowie uchodźcy z Ukrainy.

⁸ Organem prowadzącym Szkołę było Miasto Poznań.

⁹ Zobacz: § 17 ust. 7 i ust. 8 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 lutego 2019 r. w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli (Dz. U. z 2023 r. poz. 2736), dalej: rozporządzenie w sprawie organizacji publicznych szkół.

¹⁰ Zobacz: § 17 ust. 7 rozporządzenia w sprawie organizacji publicznych szkół.

¹¹ Zobacz: § 6 pkt 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 sierpnia 2017 r. w sprawie kształcenia osób niebędących obywatelami polskimi oraz osób będących obywatelami polskimi, które pobierały naukę w szkołach funkcjonujących w systemach oświaty innych państw (Dz.U. z 2023 r. poz. 2301), dalej: rozporządzenie w sprawie kształcenia osób niebędących obywatelami polskimi.

¹² Zobacz: § 16 ust. 1 rozporządzenia w sprawie kształcenia osób niebędących obywatelami polskimi.

¹³ O których mowa w § 12 ust. 1 i § 16 ust. 1 rozporządzenia w sprawie kształcenia osób niebędących obywatelami polskimi.

¹⁴ Zobacz: odpowiednio § 11a ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 21 marca 2022 r. w sprawie organizacji kształcenia, wychowania i opieki dzieci i młodzieży będących obywatelami Ukrainy (Dz. U. z 2023 r. poz. 2094. ze zm.), dalej: rozporządzenie w sprawie kształcenia dzieci z Ukrainy.

Dyrektor Szkoły nie wywiązała się rzetelnie, w sześciu na osiem skontrolowanych przypadków, ze sprawowania kontroli spełniania przez uczniów uchodźców z Ukrainy obowiązku nauki.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe¹⁵ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Warunki organizacyjne do realizacji prawa do nauki przez uczniów – uchodźców z Ukrainy.

Opis stanu faktycznego

1.1. W latach szkolnych 2021/2022, 2022/2023, 2023/2024 i 2024/2025¹⁶ uczniami Liceum było odpowiednio 135, 200, 279 oraz 291 osób. W roku szkolnym 2024/2025, w stosunku do roku 2021/2022, nastąpił wzrost liczby uczniów Szkoły o 156 osób. W okresie tym do Liceum uczęszczało odpowiednio jeden, dwóch, 42 i 71 uczniów uchodźców z Ukrainy. W roku szkolnym 2024/2025, w relacji do roku 2021/2022, odnotowano wzrost liczby uczniów uchodźców z Ukrainy o 70 osób.

(akta kontroli str. 140-162, 169-170)

W latach szkolnych 2021/2022, 2022/2023, 2023/2024 i 2024/2025 nauka odbywała się w pięciu, siedmiu, 10¹⁷ i 12¹⁸ oddziałach Liceum, przy czym uczniowie uchodźcy z Ukrainy uczyli się w tym czasie w jednym¹⁹, jednym²⁰, sześciu²¹ i siedmiu²² oddziałach. Udział procentowy uczniów uchodźców z Ukrainy w grupie wszystkich uczniów Szkoły, w latach szkolnych od 2021/2022 do 2024/2025, wyniósł odpowiednio 0,7%, 1,0%, 15,1% i 24,4%.

(akta kontroli str. 170)

1.2. W latach szkolnych 2021/2022 i 2022/2023 (według stanu na 30 września), do odpowiednio pięciu oraz siedmiu oddziałów ogólnodostępnych²³ Liceum, uczęszczało łącznie 135 i 200 uczniów, w tym jeden i dwóch uchodźców z Ukrainy. W latach 2023/2024 i 2024/2025 (według stanu na 30 września) do odpowiednio dziewięciu i dziesięciu oddziałów ogólnodostępnych²⁴ uczęszczało 254 i 241 uczniów, w tym 13 i 21 uchodźców z Ukrainy. Do oddziałów przygotowawczych we wskazanych wyżej latach szkolnych²⁵ uczęszczało odpowiednio 24 i 49 uczniów uchodźców Ukrainy. W roku szkolnym 2024/2025 nastąpił, w stosunku do roku 2021/2022, wzrost liczby oddziałów ogólnodostępnych o pięć; funkcjonowały też dwa oddziały przygotowawcze, nieistniejące w roku szkolnym 2021/2022.

(akta kontroli str. 82-139, 171)

¹⁵ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

¹⁶ Według stanu 18 czerwca 2025 r.

¹⁷ W tym w jednym oddziale przygotowawczym.

¹⁸ W tym w dwóch oddziałach przygotowawczych.

¹⁹ Klasa I.

²⁰ Klasa I.

²¹ Jeden oddział przygotowawczy, trzy klasy I, dwie klasy II.

²² Dwa oddziały przygotowawcze, dwie klasy I, dwie klasy II, jedna klasa III.

²³ 2021/2022 - klasy I-III; 2022/2023 – klasy I-IV.

²⁴ Klasy I-IV.

²⁵ 2023/2024 – jeden oddział; 2024/2025 – dwa oddziały.

Arkusze organizacji Szkoły na lata szkolne 2021/2022, 2022/2023 i 2024/2025 przedłożono organowi prowadzącemu za pośrednictwem aplikacji PABS²⁶ Miasta Poznania, odpowiednio 12 kwietnia 2021 r.²⁷, 14 kwietnia 2022 r.²⁸ i 8 kwietnia 2024 r.²⁹, tj. w terminie określonym w § 17 ust. 7 rozporządzenia w sprawie organizacji publicznych szkół. Arkusze te nie były jednak zaopiniowane przez zakładową organizację związkową. Po terminie ustalonym ww. przepisie organowi prowadzącemu przekazano zaopiniowany arkusz organizacji szkoły na rok szkolny 2023/2024.

(akta kontroli str. 82-106)

Związek Nauczycielstwa Polskiego, Zarząd Oddziału w Poznaniu wyraził pozytywne opinie odnośnie do arkuszy organizacji Zespołu Szkół na lata szkolne:

- 2022/2023 z 27 kwietnia 2022 r., stosownie do pisma z 28 kwietnia 2022 r.³⁰,
- 2023/2024 z 20 kwietnia 2023 r., stosownie do pisma z 20 kwietnia 2023 r.³¹.

Dyrektor Szkoły nie wystąpiła o zaopiniowanie przez zakładowe organizacje związkowe arkuszy organizacji szkoły na lata szkolne 2021/2022 i 2024/2025. Zagadnienia dotyczące procesu opiniowania i terminów przekazania ww. arkuszy organizacji organowi prowadzącemu, w tym ich przedłożenia bez uzyskania stosownych opinii opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 82-106, 177-179, 556)

Zatwierdzenie przez organ prowadzący przedłożonych arkuszy organizacji Szkoły na objęte kontrolą lata szkolne nastąpiło odpowiednio 30 maja 2021 r., 30 maja 2022 r., 27 maja 2023 r. i 29 maja 2024 r.

(akta kontroli str. 82-106)

1.3. W Zespole Szkół, od roku szkolnego 2022/2023 obowiązywał zatwierdzony przez Dyrektora³² „Regulamin przyjmowania uczniów z Ukrainy do Zespołu Szkół Geodezyjno-Drogowych”. Regulamin określał m.in.: zasady przyjęć ww. uczniów, realizowanych w trybie ciągłym przez cały rok szkolny, wskazujące wymaganą dokumentację przyjęć³³ oraz określające, że decyzje o przyjęciu ucznia podejmuje Dyrektor Szkoły po analizie przedstawionych dokumentów i rozmowie informacyjnej z uczniem lub jego opiekunem; formy wsparcia ucznia³⁴; organizację nauki, polegającej m.in. na uczestnictwie w zajęciach edukacyjnych na równi z pozostałymi uczniami, a także dostosowaniu wymagań edukacyjnych do możliwości ucznia, z uwzględnieniem poziomu znajomości języka polskiego; obowiązki rodziców i opiekunów dotyczące m.in. składania

²⁶ System on-line wspomagający zarządzanie w oświacie.

²⁷ Także w dniach: 19.04.2021 r., 27.04.2021 r., 21.05.2021 r.

²⁸ Także w dniach: 22.04.2022 r., 30.05.2022 r.

²⁹ Także w dniach: 22.04.2024 r., 30.04.2024 r., 20.05.2024 r.

³⁰ Nr Z.Oddz./076/384/22.

³¹ Nr Z.Oddz./076/368/23.

³² W dniu 14 czerwca 2022 r.

³³ Wnioski rodziców/opiekuna lub pełnoletniego ucznia, dokumenty tożsamości, a także, o ile to możliwe, dokumenty potwierdzające dotychczasowy przebieg edukacji.

³⁴ Dodatkowe zajęcia z języka polskiego jako obcego, zajęcia wyrównawcze z przedmiotów ogólnokształcących, pomoc psychologiczno-pedagogiczną, wsparcie pedagoga szkolnego oraz wychowawcy klasy, kontakt z tłumaczem (asystentem kulturowym).

dokumentów, utrzymywania kontaktu ze szkołą oraz wspierania dziecka i informowania szkoły o jego istotnych potrzebach.

(akta kontroli str. 177, 180-181)

1.4. W latach szkolnych 2021/2022, 2022/2023, 2023/2024 i 2024/2025 (do zakończenia kontroli NIK) złożono odpowiednio jedno, dwa, 40 i 56 podań o przyjęcie do Liceum uczniów uchodźców z Ukrainy. Każdy uczeń został przyjęty. W roku 2024/2025 przyjęcia siedmiu uczniów dokonano na podstawie złożonych dokumentów (w pozostałych latach objętych kontrolą przyjęć w tym trybie nie było). Na podstawie rozmowy kwalifikacyjnej przyjęto jednego ucznia w roku szkolnym 2021/2022, dwóch w roku 2022/2023, 40 w roku 2023/2024 i 49 w roku szkolnym 2024/2025.

(akta kontroli str. 559)

Badanie spełnienia warunków i trybu przyjęcia do Liceum 15 uczniów uchodźców z Ukrainy³⁵ w roku szkolnym 2024/2025, określonych w § 2 pkt 3 lit. a i b rozporządzenia w sprawie kształcenia osób niebędących obywatelami polskimi, wykazało, że:

- we wszystkich przypadkach złożono wnioski (kwestionariusze) o przyjęcie ucznia,
- w jednym przypadku przedłożono świadectwo ukończenia szkoły za granicą,
- w przypadku dwóch uczniów przedłożono świadectwa ukończenia szkoły podstawowej (w polskim systemie edukacji) wraz z zaświadczeniami o przystąpieniu i wyniku egzaminu ósmoklasisty,
- z 13 osobami przeprowadzono nieudokumentowane rozmowy kwalifikacyjne.

(akta kontroli str. 159-165, 177, 180-181)

Zagadnienia dotyczące nieudokumentowania rozmów kwalifikacyjnych opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

W Szkole nie powołano w objętych kontrolą latach szkolnych zespołu, o którym mowa w § 16 ust. 1 rozporządzenia w sprawie kształcenia osób niebędących obywatelami polskimi, kwalifikującego uczniów, o których mowa w art. 165 ust. 7 i 9 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe³⁶, do oddziałów przygotowawczych, co zostało opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 177-183)

1.5. Badanie wpisów w księdze uczniów odnoszących się do uczniów uchodźców z Ukrainy przyjętych do Liceum w latach szkolnych 2023/2024 i 2024/2025³⁷ wykazało, że dokonywano ich chronologicznie i rzetelnie. Wpisy te, poza numerami PESEL przyjętych uczniów, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*, zawierały pozostałe dane wskazane w § 4 ust. 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 sierpnia 2017 r. w sprawie sposobu prowadzenia przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki dokumentacji przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej

³⁵ 15 losowo wybranych uczniów przyjętych do klas pierwszych Liceum (trzech uczniów) oraz dwóch oddziałów przygotowawczych (łącznie 12 uczniów).

³⁶ Dz. U. z 2024 r. poz. 737, ze zm., dalej: Prawo oświatowe.

³⁷ 30 losowo wybranych uczniów.

oraz rodzajów tej dokumentacji³⁸, tj. imię (imiona) i nazwisko, datę i miejsce urodzenia; adres zamieszkania ucznia; imiona i nazwiska rodziców oraz adresy ich zamieszkania, a także datę rozpoczęcia nauki w danej szkole oraz oddział, do którego ucznia przyjęto.

(akta kontroli str. 166-168, 184-187, 339-341)

1.6. W latach szkolnych 2023/2024 i 2024/2025 utworzono (uruchomiono) w Liceum, odpowiednio jeden i dwa oddziały przygotowawcze³⁹.

(akta kontroli str. 184-209)

Na 30 września w latach szkolnych 2023/2024 i 2024/2025 do oddziałów przygotowawczych w Liceum uczęszczało odpowiednio 24 i 49 uczniów uchodźców z Ukrainy⁴⁰. Liczba uczniów uczęszczających w tym czasie do tych oddziałów, stosownie do przepisów § 16 ust. 2 rozporządzenia w sprawie kształcenia osób niebędących obywatelami polskimi, nie przekraczała 25.

(akta kontroli str. 171, 188-207, 549-552)

W latach szkolnych 2023/2024 i 2024/2025 obowiązkowe zajęcia edukacyjne w oddziałach przygotowawczych zorganizowano w tygodniowym rozkładzie zajęć nie mniejszym niż 26 godzin tygodniowo⁴¹, co było zgodne z § 16 ust. 5 rozporządzenia w sprawie kształcenia osób niebędących obywatelami polskimi. Naukę języka polskiego dla obcokrajowców realizowano w ww. okresach w wymiarze nie niższym niż sześć godzin tygodniowo⁴², tj. zgodnie z § 16 ust. 9 powyższego rozporządzenia.

(akta kontroli str. 188-207)

W latach szkolnych 2023/2024 i 2024/2025 do realizacji w oddziałach przygotowawczych, na potrzeby uczniów uchodźców z Ukrainy, przyjęto programy nauczania⁴³ opracowane na podstawie ramowego programu kursów nauki języka polskiego dla cudzoziemców, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 92 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej⁴⁴.

³⁸ Dz. U. z 2024 r. poz. 50. Dalej: rozporządzenie w sprawie sposobu prowadzenia dokumentacji szkoły.

³⁹ Arkusze organizacji Szkoły na ww. lata szkolne, obejmujące te oddziały, złożono odpowiednio 8 września 2023 r. i 6 września 2024 r. Zatwierdzenie przez organ prowadzący m.in. tych arkuszy nastąpiło odpowiednio 31 października 2023 r. oraz 23 października 2024 r.

⁴⁰ Liczba uczniów w oddziałach wg arkuszy organizacyjnych wynosiła w latach szkolnych: 2023/2024 – 25 uczniów; 2024/2025 – odpowiednio do oddziałów OP1 i OP2 – 25 oraz 24 uczniów.

⁴¹ W ww. okresach odpowiednio 36,68 godzin i 28 godzin (w każdym z dwóch oddziałów) tygodniowo.

⁴² W latach szkolnych 2023/2024 i 2024/2025 odpowiednio 9 oraz 6 (w każdym z dwóch oddziałów) godzin tygodniowo.

⁴³ Autorskie programy nauczania przedmiotu „Język polski dla obcokrajowców, kl. 1 LO oddziału przygotowawczego - opracowane odrębnie na lata szkolne 2023/2024 i 2024/2025. W programach m.in. określono: I. Środki dydaktyczne - podręczniki obowiązkowe: 1) *Polski, krok po kroku cz. 1*, pod redakcją I. Stempek, A. Stelmach, S. Dawidek, A. Szymkiewicz, seria GLOSSA, wyd. czwarte, Kraków 2013 (poziom A1/A2) – obowiązujący w latach szkolnych 2023/2024 i 2024/2025; 2) *Polski, krok po kroku cz. 2*, pod redakcją I. Stempek, A. Stelmach, seria GLOSSA, wyd. trzecie, Kraków 2017 (poziom A2/B1) – obowiązujący w roku szkolnym 2023/2024; II. Zeszyty ćwiczeń – cz. 1 i 2 (wskazany w roku szkolnym 2023/2024) z ww. serii podręczników; III. Materiały dodatkowe z serii Glossa – tablice edukacyjne, gramatyczne, słowniki obrazkowe, teksty, nagrania audio i video.

⁴⁴ Dz. U. z 2024 r. poz. 1283, ze zm.

(akta kontroli str. 184-187, 214-289)

Uczniowie uchodźcy z Ukrainy, w ramach nauki w oddziale przygotowawczym w latach szkolnych 2023/2024 i 2024/2025, korzystali ze wsparcia osoby władającej językiem kraju ich pochodzenia⁴⁵. Osoba ta była wychowawcą uczniów oddziałów przygotowawczych i nauczycielem języka polskiego dla obcokrajowców w tych oddziałach. Od 12 września 2024 r. nauczycielka ta zatrudniona została w Zespole Szkół na stanowisku asystenta międzykulturowego⁴⁶.

(akta kontroli str. 295-307)

Wsparcie udzielone przez asystenta międzykulturowego uczniom uchodźcom z Ukrainy i ich rodzicom obejmowało, jak wyjaśniła Dyrektor, *m.in. pomoc, wspomaganie w kontaktach z nauczycielami, pedagogiem i psychologiem. Asystent przeprowadzał indywidualne rozmowy z uczniami sygnalizującymi trudności adaptacyjne w szkole, jak również uczestniczył w spotkaniach z rodzicami. Osoba ta była również nauczycielem uczącym obcokrajowców języka polskiego i wychowawcą klas przygotowawczych oraz prowadziła dodatkowe zajęcia dla uczniów obcojęzycznych odbywających naukę w klasach liceum i technikum.*

(akta kontroli str. 184-187, 339-341)

W kontrolowanym okresie Rada Pedagogiczna, pedagog ani psycholog nie sformułowali wniosków o skrócenie lub przedłużenie okresu nauki uczniów uchodźców z Ukrainy uczących się w oddziałach przygotowawczych. Dyrektor wyjaśniła, że *o skróceniu lub wydłużeniu okresu nauki decyduje przede wszystkim poziom na jakim uczniowie posługują się językiem polskim, a także zaawansowanie wiedzy z przedmiotów ogólnokształcących.*

(akta kontroli str. 184-187, 339-341)

1.7. Spośród 116 uczniów uchodźców z Ukrainy⁴⁷, sklasyfikowanych zostało 72⁴⁸, a 35, tj. 30,2% uczniów uczęszczających w tym okresie do Szkoły klasyfikacji nie uzyskało⁴⁹. Było to spowodowane nieobecnościami na zajęciach⁵⁰. W roku szkolnym 2021/2022 klasyfikacji nie uzyskał jeden (jedyne w tym roku szkolnym w Szkole) uczeń uchodźca z Ukrainy. W kolejnych latach szkolnych klasyfikacji nie uzyskało: 2023/2024 – 33,3%, 2024/2025 (I półrocze) 28,2% uczniów uchodźców z Ukrainy będących w tym czasie uczniami Liceum. W roku szkolnym 2022/2023 wszyscy uczniowie uchodźcy z Ukrainy byli sklasyfikowani.

(akta kontroli str. 172)

⁴⁵Ukończone studia magisterskie w zakresie filologii rosyjskiej oraz doktorat nauk humanistycznych w zakresie literaturoznawstwa, wykładowca akademicki przedmiotów filologicznych.

⁴⁶ Na czas określony do 27 czerwca 2025 r. Zgody na zatrudnienie asystenta międzykulturowego (do końca realizacji zajęć dydaktycznych w roku szkolnym 2024/2025) udzielono w piśmie Wydziału Oświaty Urzędu Miasta Poznania z 4 września 2024 r. Osobę tę zatrudniano wcześniej w Zespole Szkół - od 31 października 2022 r. do 30 czerwca 2023 r., na stanowisku pomocy nauczyciela/asystenta kulturowego.

⁴⁷ 2021/2022 – jeden uczeń, 2022/2023 – dwóch uczniów, 2023/2024 – 42 uczniów, 2024/2025 (I półrocze) – 71 uczniów

⁴⁸ 2022/2023 – dwóch uczniów, 2023/2024 – 22 uczniów, 2024/2025 (I półrocze) – 48 uczniów.

⁴⁹ 2021/2022 – jeden uczeń, 2023/2024 – 14 uczniów, 2024/2025 (I półrocze) – 20 uczniów.

⁵⁰ Wg informacji zawartej w sporządzonym zestawieniu Szkoły w ww. zakresie.

Badanie dotyczące dokumentacji 15 (losowo wybranych) uczniów uchodźców z Ukrainy przyjętych do Liceum w roku szkolnym 2024/2025 wykazało, że klasyfikację śródroczną w tym okresie uzyskało 12 uczniów, natomiast trzech nie zostało sklasyfikowanych⁵¹. Nie zostali oni sklasyfikowani z pojedynczych zajęć, tj. filozofii⁵², matematyki⁵³ oraz biologii⁵⁴, przy czym do zakończenia kontroli NIK nie przystąpili oni do egzaminu kwalifikacyjnego. Zagadnienia dotyczące ucznia niesklasyfikowanego z zajęć biologii opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 5-81, 163-165, 342-358, 450-451, 457-459, 560-563)

1.8. W latach szkolnych od 2021/2022 do 2024/2025 (do 18 czerwca 2025 r.) żaden uczeń uchodźca z Ukrainy nie uczęszczał do czwartej klasy Liceum, nie ukończył tej szkoły, jak również nie przystąpił do egzaminu maturalnego.

(akta kontroli str. 173)

1.9. W latach szkolnych 2022/2023 i 2024/2025 w Liceum zorganizowano dodatkowe⁵⁵ zajęcia z języka polskiego dla uczniów uchodźców z Ukrainy. Zgodę na ich organizację, w wymiarze sześciu godzin tygodniowo w roku szkolnym 2022/2023 r. i czterech godzin tygodniowo w roku szkolnym 2024/2025, wyraził organ prowadzący Szkołę⁵⁶.

W roku szkolnym 2022/2023 zajęcia te zorganizowano dla jednego ucznia klasy pierwszej Liceum w wymiarze dwóch godzin tygodniowo⁵⁷, tj. w wymiarze mniejszym od ustalonego w § 11a ust. 1 rozporządzenia w sprawie kształcenia dzieci z Ukrainy, co omówiono w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*. W roku szkolnym 2024/2025 dodatkowe zajęcia z języka polskiego zorganizowano dla trzech uczniów uchodźców z Ukrainy uczęszczających do klas pierwszych, w wymiarze czterech godzin tygodniowo⁵⁸, tj. w wymiarze ustalonym w przepisach.

(akta kontroli str. 174, 208-209, 450-451, 385-403, 461-462)

⁵¹ Uczniowie oddziału przygotowawczego OP1, jak wynikało z podsumowania klasyfikacji śródrocznej roku szkolnego 2024/2025 – do protokołu z posiedzenia Rady Pedagogicznej Zespołu Szkół z dnia 19 grudnia 2024 r.

⁵² Frekwencja okresu 1: 53,84% nieobecności dot. obowiązkowych zajęć lekcyjnych z filozofii, w tym 7,69% nieobecności usprawiedliwionych.

⁵³ Frekwencja okresu 1: 53,48% nieobecności dot. obowiązkowych zajęć lekcyjnych z matematyki, w tym 34,88% nieobecności usprawiedliwionych.

⁵⁴ Frekwencja okresu 1: 14,29% nieobecności dot. obowiązkowych zajęć lekcyjnych z biologii, stanowiących w całości nieobecności usprawiedliwione.

⁵⁵ Nieobowiązkowe.

⁵⁶ Odpowiednio w piśmie Urzędu Miasta Poznania, Wydziału Oświaty z 6 października 2022 r. (nr Ow-II.4424.58.10.2022) - w odpowiedzi na pismo Dyrektora z 5 października 2022 r. o przydzielenie takiej ilości godzin oraz piśmie Wydziału Oświaty 4 września 2024 r. udzielającego zgody na realizację ww. zajęć w roku 2024/2025 w wymiarze po cztery godziny w Technikum Geodezyjno – Drogowym, Liceum oraz Branżowej Szkole I stopnia (opisanego w punkcie 1.6. nin. wystąpienia).

⁵⁷ W okresie od 1 września 2022 r. do 24 czerwca 2023 r.

⁵⁸ W okresie od 1 września 2024 r. do 27 czerwca 2025 r. Do 30 kwietnia 2025 r. uczniowie pomimo zachęty ze strony Szkoły nie skorzystali, jak wyjaśnił nauczyciel prowadzący, z tej formy zajęć.

Dodatkowe zajęcia z języka polskiego dla uczniów uchodźców z Ukrainy były realizowane na podstawie programu ogólnego nauczania tych zajęć⁵⁹, zatwierdzonego przez Dyrektora Zespołu Szkół.

(akta kontroli str. 292-294)

1.10. W latach szkolnych od 2021/2022 do 2024/2025 (do 18 czerwca 2025 r.) w Szkole nie zorganizowano dla uczniów uchodźców z Ukrainy zajęć wyrównawczych, o których mowa w § 18 ust. 1 rozporządzenia w sprawie kształcenia osób niebędących obywatelami polskimi. Dyrektor wyjaśniła, że *żaden z nauczycieli nie zgłaszał konieczności uzupełniania różnic programowych z przedmiotów, a poziom jaki reprezentowali ww. uczniowie był wystarczający do kontynuowania nauki w dalszym cyklu kształcenia. Także poziom wiedzy i znajomości języka polskiego dawał podstawy do dalszej nauki.*

(akta kontroli str. 175, 184-187)

1.11. Zrealizowane w Liceum w kontrolowanym okresie formy wsparcia psychologiczno-pedagogicznego dla uczniów uchodźców z Ukrainy obejmowały m.in.:

- zajęcia specjalistyczne – rewalidacyjne (w roku szkolnym 2024/2025⁶⁰),
- porady i konsultacje psychologiczne (w latach szkolnych 2022/2023 i 2023/2024⁶¹),
- warsztaty psychologiczne i pedagogiczne (w roku szkolnym 2023/2024⁶²),
- zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu w ramach spotkań z doradcą zawodowym (w latach szkolnych 2023/2024 i 2024/2025⁶³).

(akta kontroli str. 176, 308-329, 404-449, 476)

1.12. W kontrolowanym okresie, ukraińska placówka dyplomatyczna lub konsularna działająca na terytorium Polski albo stowarzyszenie kulturalno-oświatowe reprezentujące narodowość ukraińską nie występowały do Dyrektora Szkoły z propozycją organizacji zajęć nauki języka i kultury Ukrainy.

(akta kontroli str. 184-187)

1.13. Uczniom uchodźcom z Ukrainy oraz pracującym z nimi nauczycielom zapewniono wsparcie ze strony osób władających językiem ukraińskim lub rosyjskim, co omówiono w punkcie 1.6. wystąpienia pokontrolnego. Dyrektor wyjaśniła, że *w związku z zatrudnieniem w roku szkolnym 2024/2025⁶⁴ asystenta*

⁵⁹ Język polski dla obcokrajowców (zajęcia dodatkowe, nieobowiązkowe) dla uczniów klasy I liceum – poziom A1/A2.

⁶⁰ Zajęcia rewalidacyjne z uczniem posiadającym orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, w odniesieniu do którego m.in. opracowano Indywidualny Program Edukacyjno-Terapeutyczny oraz sporządzono Wielospecjalistyczną Ocenę Poziomu Funkcjonowania Ucznia.

⁶¹ W każdym z ww. lat szkolnych, w odniesieniu do jednego ucznia – konsultacje psychologiczne, udzielanie wsparcia.

⁶² Warsztaty psychologiczne „Radzenie sobie z emocjami” przeprowadzone na terenie Szkoły (zrealizowane w trzech terminach) oraz warsztaty pedagogiczne „Moja ścieżka rozwoju” zorganizowane na terenie Szkoły (zrealizowano w czterech terminach) – zrealizowane w języku ukraińskim dla uczniów oddziału przygotowawczego (25 uczniów);

⁶³ Spotkania z doradcą zawodowym (w latach 2023/2024 i 2024/2025 - zorganizowane w języku ukraińskim - odpowiednio jedno i dwa spotkania) – dla uczniów oddziałów przygotowawczych (odpowiednio do ww. lat szkolnych 25 i 50 uczniów).

⁶⁴ Za zgodą organu prowadzącego.

międzykulturowego, nie czyniono innych starań celem zatrudnienia takiej osoby, jak również np. pomocy nauczyciela. Ponadto, zatrudniony asystent międzykulturowy ułatwiał m.in. kontakty uczniów z nauczycielami, psychologiem, pedagogiem, a w sytuacjach problemowych - z dyrekcją Szkoły.

(akta kontroli str. 184-187)

1.14. W kontrolowanym okresie Dyrektor Szkoły nie kierował do organu prowadzącego wniosków o dofinansowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli w zakresie dotyczącym pracy z uczniami uchodźcami z Ukrainy. Dyrektor wyjaśniła, że *wniosków w tym zakresie nie kierowano, gdyż takie szkolenia dla nauczycieli były bezpłatne, przy czym obejmowały one wszystkich chętnych nauczycieli i były organizowane stacjonarnie na terenie Szkoły i online.*

(akta kontroli str. 184-187, 330-338)

W latach szkolnych 2022/2023 i 2024/2025 w Szkole, dla łącznie siedmiu nauczycieli, zorganizowano trzy szkolenia z zakresu pracy z uczniami uchodźcami z Ukrainy⁶⁵.

(akta kontroli str. 184-187, 330-338)

Dyrektor Szkoły nie zatrudniła w badanym okresie na stanowisku nauczyciela obywateli Ukrainy.

(akta kontroli str. 184-187)

W latach szkolnych 2023/2024 i 2024/2025 na posiedzeniach Rady Pedagogicznej Szkoły, 30 listopada 2023 r. i 5 września 2024 r., przedstawiano, w ramach wewnątrzszkolnego doskonalenia nauczycieli, problematykę poświęconą uczniom uchodźcom z Ukrainy. Na pierwszym z ww. posiedzeń Rady Dyrektor omówiła kwestie migracji oraz rozumienia kontekstu, w jakim funkcjonują uczniowie z doświadczeniem migracji. Z kolei asystent międzykulturowa przedstawiła m.in. elementy roli nauczyciela w integracji dzieci migrantów, w tym odnoszące się do wsparcia emocjonalnego, kształtowania atmosfery akceptacji, indywidualnego podejścia oraz promowania współpracy. Na drugim z posiedzeń, asystent międzykulturowa zaprezentowała istotę oraz kluczowe aspekty pracy z dziećmi z doświadczeniem migracyjnym, dotyczące m.in. rozumienia kontekstu kulturowego, tworzenia bezpiecznej przestrzeni oraz kształtowania empatii.

(akta kontroli str. 564-572)

1.15. W latach szkolnych od 2021/2022 do 2024/2025 (do 18 czerwca) rodzice (opiekunowie) uczniów uchodźców z Ukrainy nie zgłosili Dyrektorowi skarg związanych z pobytem ich dzieci w Szkole.

(akta kontroli str. 184-187)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

⁶⁵ Szkolenia: „Uczeń z doświadczeniem migracji” i „Obowiązek szkolny dla uczniów z Ukrainy” – przeprowadzone odpowiednio w dniach 29 maja 2023 r. (stacjonarnie) oraz 15 października 2024 r. (on-line); „Innowacyjny nauczyciel języka obcego” – w formie webinaru przeprowadzonego w dniu 27 listopada 2024 r.

1. W toku prac nad arkuszami organizacji Szkoły:
 - arkusze na lata szkolne 2021/2022⁶⁶ i 2024/2025⁶⁷ Dyrektor Szkoły przekazała organowi prowadzącemu bez uprzedniego ich zaopiniowania przez zakładową organizację związkową, co było niezgodne z dyspozycją § 17 ust. 7 rozporządzenia w sprawie szczegółowej organizacji szkół;
 - zbyt późne opracowanie arkusza organizacji Szkoły na rok szkolny 2022/2023, tj. dopiero 27 kwietnia 2022 r., skutkowało przekazaniem go z opóźnieniem organizacji związkowej⁶⁸ oraz nieterminowym przedłożeniem organowi prowadzącemu - arkusz został przekazany właściwemu organowi dopiero 30 maja 2022 r., a nie jak ustalono w § 17 ust. 7 rozporządzenia w sprawie szczegółowej organizacji szkół, w terminie do 21 kwietnia danego roku;
 - wbrew zapisom ww. przepisu nie przekazano organowi prowadzącemu w terminie do 21 kwietnia 2023 r. arkusza organizacji Szkoły na rok szkolny 2023/2024⁶⁹, który został zaopiniowany przez organizację związkową 20 kwietnia 2023 r. Przekazanie arkusza organowi prowadzącemu nastąpiło dopiero 28 kwietnia 2023 r.⁷⁰

(akta kontroli str. 82-106, 177-182)

W odniesieniu do arkuszy organizacji nieprzekazanych do opiniowania Dyrektor wyjaśniła, że *spowodowane to było małą liczbą zmian godzinowych i kadrowych w porównaniu do poprzednich lat. Przekazanie do opiniowania arkusza na rok 2022/2023 nastąpiło 28 kwietnia 2022 r., co było spowodowane zmianami kadrowymi w Wydziale Oświaty Urzędu Miasta Poznania, które skutkowały opóźnieniami w ustalaniu ostatecznej wersji dokumentu, a tylko taka wersja mogła zostać przekazana do organizacji związkowej. Przekazanie organowi prowadzącemu zaopiniowanego 20 kwietnia 2023 r. arkusza na rok szkolny 2023/2024 nastąpiło w późniejszym terminie ponieważ - mimo pozytywnej opinii związków zawodowych - konieczne było wprowadzenie drobnych korekt w projekcie. Po konsultacjach z organem prowadzącym wprowadzono korekty niemające wpływu na opiniowanie, a wielkość jednostki i jej różnorodność (technika, szkoła branżowa, liceum, internaty) wymagają wielu dodatkowych ustaleń z organem prowadzącym.*

(akta kontroli str. 177-179, 556-557)

W kontekście przytoczonych wyjaśnień stwierdzić należy, że proces opiniowania arkuszy organizacyjnych oraz ich przekazywania organowi prowadzącemu został ściśle określony przepisami prawa, wobec czego, niezależnie od zaistniałych okoliczności, podejmowane działania winny być zgodne z określonymi w tych przepisach procedurami i terminami.

2. Dyrektor nie powołała zespołu kwalifikującego uczniów uchodźców z Ukrainy do przyjęcia do oddziałów przygotowawczych, co było niezgodne z dyspozycją § 16 ust. 1 rozporządzenia w sprawie kształcenia osób niebędących obywatelami

⁶⁶ 12 kwietnia 2021 r. i 19 kwietnia 2021 r., za pośrednictwem aplikacji PABS Miasta Poznania.

⁶⁷ 8 kwietnia 2024 r. i 22 kwietnia 2024 r., za pośrednictwem aplikacji PABS Miasta Poznania.

⁶⁸ Termin opiniowania, określony w § 17 ust. 8 rozporządzenia w sprawie organizacji publicznych szkół, przypada na 19 kwietnia danego roku.

⁶⁹ Z 20 kwietnia 2021 r.

⁷⁰ W aplikacji PABS Miasta Poznania. Arkusz organizacyjny Szkoły na przedmiotowy okres przed zaopiniowaniem przekazano w ww. aplikacji 14 kwietnia. 2023 r.

polskimi. Jednocześnie nie udokumentowano przebiegu i wyniku rozmów kwalifikacyjnych przeprowadzonych z uczniami uchodźcami z Ukrainy⁷¹, co wobec faktu, że wyniki tych rozmów były istotne dla zakwalifikowania ucznia do odpowiedniego oddziału, klasy, na odpowiedni semestr lub rok kształcenia, było działaniem nierzetelnym.

(akta kontroli str. 163-165, 177-183)

Dyrektor wyjaśniła, że *Prawo oświatowe nie przewiduje powołania komisji rekrutacyjnych dla uczniów przyjmowanych w trakcie roku szkolnego lub w trybie nadzwyczajnym, np. w przypadku kryzysu uchodźczego. W takich przypadkach decyduje dyrektor, bez formalnego procesu rekrutacyjnego. Na podstawie przeprowadzanych rozmów, w tym rozmowy m.in. wstępnej oraz rozpoznawanej sytuacji emocjonalnej i zdrowotnej, dyrektor decyduje o przyjęciu do szkoły, a także o ewentualnej konieczności otoczenia ucznia opieką pedagogiczną lub psychologiczną. W odniesieniu do braku dokumentowania rozmów kwalifikacyjnych Dyrektor wyjaśniła, że rozmowy z uczniami i rodzicami miały charakter wstępny. Ich celem było ustalenie wieku ucznia, poziomu ukończonej edukacji na podstawie dokumentów lub oświadczenia rodziców. Na ich podstawie decydowano o przyjęciu do szkoły, a także o ewentualnej konieczności otoczenia ucznia opieką pedagogiczną lub psychologiczną.*

(akta kontroli str. 177, 180-183)

NIK wskazuje, że obowiązujące przepisy nie przewidują możliwości odstąpienia od powołania zespołu kwalifikującego uczniów z Ukrainy do nauki w oddziałach przygotowawczych. Z kolei rzetelność postępowania wymagała pisemnego udokumentowania przebiegu rozmowy, jej zakresu i najistotniejszych konkluzji z niej wynikających.

3. W księdze uczniów Liceum, w odniesieniu do 30 uczniów⁷² (wszystkich objętych badaniem) nie wpisano numerów PESEL (15 przyjętych do szkoły w roku szkolnym 2023/2024 i 15 przyjętych w roku szkolnym 2024/2025), co było niezgodne z dyspozycją § 4 ust. 2 rozporządzenia w sprawie sposobu prowadzenia dokumentacji szkoły.

(akta kontroli str. 166-168)

Dyrektor wyjaśniła, że *druki stosowane w sekretariacie Szkoły nie zawierały rubryki PESEL, a księgi uczniów z takimi numerami (PESEL), i bez, miały ten sam numer dopuszczenia do użytkowania*⁷³. W wyjaśnieniach, Dyrektor zadeklarowała, że na nowy rok szkolny zakupione zostaną księgi uczniów wg właściwego wzoru.

(akta kontroli str. 184-187)

⁷¹ Dotyczy 13 (spośród 15 objętych analizą) uczniów uchodźców, przyjętych do szkoły w roku szkolnym 2024/2025, ujętych w księdze uczniów pod poz.: 2399 – przyjęty w trybie przewidzianym w § 12 ust. 1 rozporządzenia w sprawie kształcenia osób niebędących obywatelami polskimi, 2450, 2453, 2454, 2456, 2459, 2467, 2471, 2479, 2481, 2485, 2491, 2492.

⁷² Uczniowie ujęci w księdze uczniów pod poz.: 2328, 2329, 2331, 2332, 2333, 2337, 2340, 2341, 2343, 2344, 2348, 2350, 2353, 2357, 2368, 2396, 2399, 2427, 2450, 2453, 2454, 2456, 2459, 2467, 2471, 2479, 2481, 2485, 2491, 2492.

⁷³ MEN-II/15.

4. W roku szkolnym 2024/2025, w ramach klasyfikacji śródrocznej⁷⁴, mimo braku przesłanek, o których mowa w art. 44k ust. 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty⁷⁵, nie sklasyfikowano z jednego przedmiotu ucznia uchodzący z Ukrainy uczęszczającego do oddziału przygotowawczego. Miało to miejsce w sytuacji, gdy nieobecności na tych zajęciach w okresie klasyfikacji stanowiły 14,29% obowiązkowych zajęć⁷⁶, przy czym wszystkie nieobecności były usprawiedliwione. W myśl ww. przepisu, uczeń może nie być klasyfikowany z jednego, kilku albo wszystkich zajęć edukacyjnych, jeżeli brak jest podstaw do ustalenia śródrocznej lub rocznej oceny klasyfikacyjnej z powodu nieobecności na tych zajęciach przekraczającej połowę czasu przeznaczonego na nie, w okresie, za który przeprowadzana jest klasyfikacja.

(akta kontroli str. 5-81, 342-361)

Dyrektor wyjaśniła, że *wychowawca klasy prowadził rozmowy z nauczycielem przedmiotu, który mimo to podjął decyzję o niesklasyfikowaniu ww. ucznia z prowadzonych zajęć, i że ocenia tę decyzję jako niewłaściwą.*

Nauczycielka przedmiotu, z którego ww. ucznia nie sklasyfikowano wyjaśniła⁷⁷, że *uczeń pomimo frekwencji powyżej 50% na zajęciach, nie spełnił warunków klasyfikacji m.in. ze względu na różne poziomy postępowania się językiem polskim⁷⁸, jak również na trudności z ocenianiem uczniów z dużymi różnicami w zakresie wiadomości i umiejętności.* Nauczycielka wskazała też *na niewywiązywanie się ucznia z zaległych prac, w tym nieobecność i nieoddanie pracy w terminie poprzedzającym wystawianie ocen.* Jak wyjaśniła, odwołując się do prawa oświatowego, Statutu Szkoły i przekazanej uczniom (rodzicom) dokumentacji dot. sposobów i systemu oceniania, *w przypadku nieobecności uczeń nie może otrzymać oceny niedostatecznej za zaległą pracę, przy czym musi otrzymać minimum trzy oceny w semestrze, aby uzyskać klasyfikację.*

(akta kontroli str. 450-451, 456-457, 465-466)

NIK wskazuje, że przepisy obowiązujące w omawianym zakresie są jednoznaczne, a argumenty przywołane przez nauczycielkę nie znajdują w nich oparcia. Powyższa nieprawidłowość wskazuje ponadto na słabość i potrzebę wzmocnienia nadzoru pedagogicznego Dyrektora Szkoły nad procesem klasyfikowania uczniów.

5. Dodatkowe zajęcia z języka polskiego dla jednego ucznia uchodzący z Ukrainy w roku szkolnym 2022/2023 zorganizowano w wymiarze dwóch godzin lekcyjnych tygodniowo, co było niezgodne z § 11a ust. 1 rozporządzenia w sprawie kształcenia dzieci z Ukrainy. Dodatkowe zajęcia lekcyjne z języka polskiego powinny być prowadzone w wymiarze nie niższym niż sześć godzin lekcyjnych tygodniowo, co wynika z dyspozycji § 11a ust. 1 rozporządzenia w sprawie kształcenia dzieci z Ukrainy.

(akta kontroli str. 174, 385-403)

⁷⁴ Protokół Rady Pedagogicznej Zespołu Szkół nr 5/12/2024 z 19 grudnia 2024 r.

⁷⁵ Dz. U. z 2024 r. poz. 750, ze zm.

⁷⁶ Z którego to przedmiotu ww. uczeń uzyskał w okresie klasyfikacji dwie oceny: „3” i „5-” oraz symbol „0” z dziennika LIBRUS.

⁷⁷ Załączonym do ww. wyjaśnień Dyrektor.

⁷⁸ Korzystania do dziś z tłumaczy elektronicznych.

Dyrektor wyjaśniła, że z uwagi na różnorodny plan lekcji dla poszczególnych szkół niemożliwe było zorganizowanie zajęć dla wszystkich jednocześnie. W Liceum, w dodatkowych lekcjach z języka polskiego uczestniczył tylko jeden uczeń, stąd zdecydowano o przydzieleniu mu dwóch godzin.

(akta kontroli str. 450-451)

NIK wskazuje, że przepisy przywołanego wyżej rozporządzenia nie przewidują odstępstw od wymogu organizacji zajęć we wskazanym w nich wymiarze godzin lekcyjnych.

OCENA CZĄSTKOWA

W Liceum, uczniom uchodźcom z Ukrainy, zapewniono organizacyjne warunki do realizacji prawa do nauki.

Dyrektor wywiązała się z obowiązku opracowania i przekazania organowi prowadzącemu arkuszy organizacji szkoły na każde z lat szkolnych objętych kontrolą. Nie dopełniła jednak obowiązku przekazania arkuszy celem wydania opinii przez zakładową organizację związkową (arkusze za lata szkolne 2021/2022 i 2024/2025) lub przekazała je organizacji związkowej z opóźnieniem (arkusz za lata szkolne 2022/2023)⁷⁹, a zaopiniowany arkusz na rok szkolny 2023/2024 przekazała organowi prowadzącemu z siedmiodniowym opóźnieniem.

Przyjęcia uczniów uchodźców z Ukrainy do ogólnodostępnych oddziałów przebiegały zgodnie z zasadami ustalonymi przez Ministra Edukacji Narodowej. Nie zapewniono jednak dokumentowania przebiegu i ustaleń rozmów kwalifikacyjnych, w sytuacji, gdy ich wyniki były istotne dla zakwalifikowania ucznia do odpowiedniego oddziału, klasy, na odpowiedni semestr lub rok kształcenia, co w ocenie NIK było nierzetelne. Niezgodne z przepisami rozporządzenia w sprawie kształcenia dzieci z Ukrainy było niepowołanie przez Dyrektora zespołu kwalifikującego uczniów uchodźców z Ukrainy do nauki w oddziałach przygotowawczych.

Uczniom uchodźcom z Ukrainy zapewniono możliwość skorzystania ze wsparcia psychologiczno-pedagogicznego oraz pomoc ze strony nauczycieli władających ich językiem. Stworzono im też możliwość dodatkowej nauki języka polskiego, choć bezpłatne zajęcia w tym zakresie w roku szkolnym 2022/2023 odbywały się w wymiarze mniejszym o cztery godziny lekcyjne tygodniowo od ustalonego przez Ministra Edukacji i Nauki.

OBSZAR

2. Kontrolowanie spełniania przez uczniów – uchodźców z Ukrainy spełniania obowiązku nauki.

Opis stanu faktycznego

W roku szkolnym 2023/2024 z nauki w Liceum zrezygnowało łącznie pięciu uczniów uchodźców z Ukrainy⁸⁰, uczących się w oddziale przygotowawczym.

⁷⁹ Zobacz: § 17 ust. 7 i ust. 8 rozporządzenia w sprawie organizacji publicznych szkół.

⁸⁰ W tym czterech zamieszkałych na terenie Miasta Poznania.

W roku 2024/2025 z nauki w Szkole zrezygnowało łącznie trzech uczniów uchodźców z Ukrainy⁸¹ klas pierwszych i oddziału przygotowawczego⁸².

(akta kontroli str. 450-455, 474-475)

O rezygnacji z nauki w Liceum przez dwóch uczniów mieszkających w Poznaniu, Prezydenta Miasta Poznania powiadomiono za pośrednictwem raportów przesyłanych do Urzędu Miasta Poznania w aplikacji PABS. Dyrektor Szkoły wyjaśniła, że *wykreśliła z systemu PABS dokonuje się bezpośrednio po rezygnacji, w dniu skreślenia*. Takiej informacji nie przekazano natomiast do gminy (wójtów, burmistrzów, prezydenta miasta) właściwych dla miejsca zamieszkania trzech uczniów mieszkających poza Poznaniem oraz trzech mieszkających w Poznaniu, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 450-455, 474-475, 553-555)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Dyrektor nie wywiązała się z określonego w art. 36 ust. 15 ustawy Prawo oświatowe⁸³ obowiązku powiadomienia właściwego wójta, burmistrza, prezydenta miasta o zmianie w spełnianiu przez sześciu uczniów⁸⁴ uchodźców z Ukrainy, mieszkających na terenie właściwej im gminy⁸⁵, obowiązku nauki (o rezygnacji z nauki w Liceum).

(akta kontroli str. 450-455, 467, 474-475)

Dyrektor wyjaśniła, że *w przypadku uczniów wpisanych do księgi, lecz nie wpisanych do systemu SIO i aplikacji PABS, z powodu niestawiennictwa w Szkole i braku informacji o ich zamiarach zostali oni wykreśleni z księgi uczniów, a w związku z tym, że nie podjęli nauki, nie informowano o rezygnacjach Prezydenta Miasta Poznania. Niepowiadomienie organów właściwych dla uczniów mieszkających poza Poznaniem wynikało z niedopatrzenia pracowników sekretariatu szkoły*.

(akta kontroli str. 467, 553-555)

OCENA CZĄSTKOWA

Dyrektor Szkoły nie wywiązała się rzetelnie, w sześciu na osiem skontrolowanych przypadków, ze sprawowania kontroli spełniania przez uczniów uchodźców z Ukrainy obowiązku szkolnego, tj. nie powiadomiła właściwego wójta, burmistrza, prezydenta miasta o rezygnacji ucznia z nauki w Liceum.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

⁸¹ W tym jeden zamieszkały na terenie Miasta Poznania.

⁸² Odpowiednio dwóch i jeden uczeń.

⁸³ Dz. U. z 2024 r. poz. 737, ze zm.

⁸⁴ Uczniowie ujęci w księdze uczniów pod poz.: 2333, 2336, 2339, 2340, 2375, 2465.

⁸⁵ Trzech zamieszkałych na terenie Miasta Poznania oraz trzech zamieszkałych w innych gminach województwa wielkopolskiego.

Wnioski	<ol style="list-style-type: none"> 1) zapewnienie terminowego przekazywania arkuszy organizacji Szkoły organowi prowadzącemu, 2) dokumentowanie prowadzonych rozmów kwalifikacyjnych w toku naboru uczniów do Szkoły, 3) zapewnienie prawidłowego klasyfikowania uczniów, 4) informowanie właściwych organów o zmianach w spełnianiu przez uczniów uchodźców z Ukrainy obowiązku nauki.
Uwagi	Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w postaci elektronicznej z użyciem kwalifikowanych podpisów elektronicznych.

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń	Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje <i>prawo zgłoszenia</i> na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK w Poznaniu. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.
Obowiązek poinformowania NIK o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków	Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań. W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Poznań, 20 czerwca 2025 r.

Kontroler	Najwyższa Izba Kontroli
Marek Rozwalka	Delegatura w Poznaniu
specjalista kontroli państwowej	Dyrektor
/podpisano elektronicznie/	Karolina Wirszyc-Sitkowska
	/podpisano elektronicznie/